

Rapport Nr. 0002

Archeologienota met beperkte samenstelling

Nieuwpoort, Hemmestraat 24
Verslag van Resultaten

Titel

Archeologienota met beperkte samenstelling Nieuwpoort, Hemmestraat 24: Verslag van Resultaten

Auteur(s)

Jeroen Verrijckt

Erkende archeoloog

2015/00053

Jeroen Verrijckt

Projectnummer J. Verrijckt

2018-0014

Projectnummer Onroerend Erfgoed

2018C99

Plaats en datum

Beerse, 26 maart 2018

© J. Verrijckt bvba. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming.

Inhoud

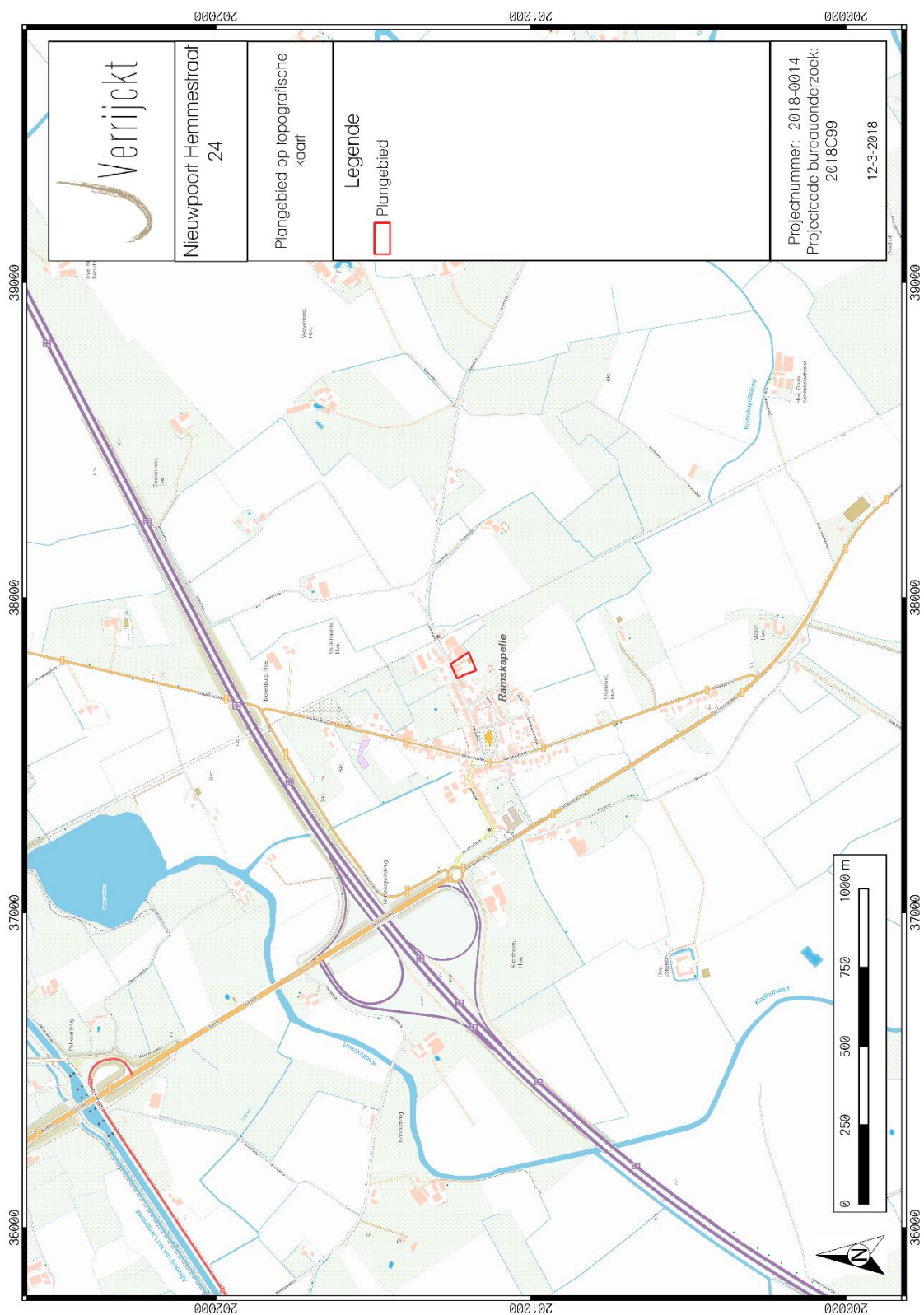
1	Bureauonderzoek.....	1
1.1	Beschrijvend gedeelte	1
1.1.1	Administratieve gegevens	1
1.1.2	Onderzoeksopdracht	4
1.1.3	Juridisch kader.....	4
1.1.4	Randvoorwaarden	5
1.2	Werkwijze en strategie.....	5
1.3	Aanleiding	6
1.3.1	Huidige situatie en gekende verstoringen	6
1.3.2	Geplande werken en bodemingrepen	13
1.4	Assessmentrapport.....	15
1.4.1	Bodemkundige situering	15
1.4.2	Cartografische bronnen	17
1.5	Besluit.....	30
1.5.1	Beantwoording onderzoeksvragen	30
1.5.2	Archeologische verwachting	30
1.5.3	Gemotiveerd advies	31
1.5.4	Samenvatting	31
2	Lijst met figuren	33
3	Plannenlijst	33
4	Bibliografie	36
5	Bijlagen.....	37

1 Bureauonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

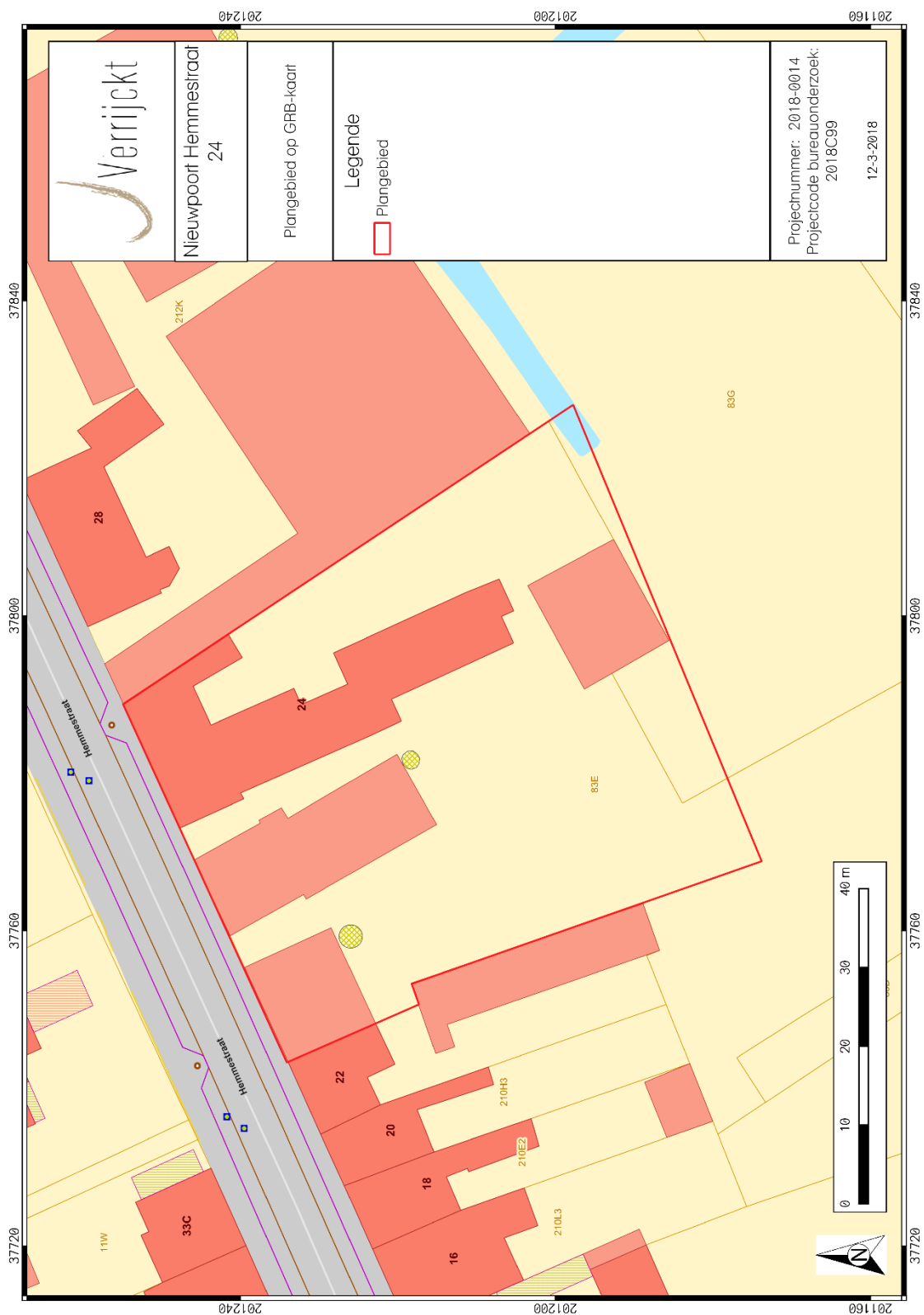
1.1.1 Administratieve gegevens

Projectcode J. Verrijckt		2018-0014
Projectcode Onroerend Erfgoed		2018C99
locatie	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Nieuwpoort
	Deelgemeente	Ramskapelle
	Straat	Hemmestraat 24
Kadastrale gegevens	Gemeente	Nieuwpoort
	Afdeling	4
	Sectie	C
	Percelen	83E en 83G (partim)
Coördinaten	Noordoost	X: 37788.79 Y: 201254.89
	Noordwest	X: 37743.29 Y: 201234.09
	Zuidoost	X: 37826.80 Y: 201197.74
	Zuidwest	X: 37768.84 Y: 201173.81
Oppervlakte percelen		9500 m ²
Oppervlakte plangebied		3608 m ²
Erkend Archeoloog		2015/00053 Jeroen Verrijckt

Figuur 1: Plangebied op topografische kaart¹

¹ AGIV 2018a

Figuur 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB)²

² AGIV 2018d

1.1.2 Onderzoeksopdracht

De aanleiding van het bureauonderzoek vormt de geplande verkaveling aan de Hemmestraat 24 te Nieuwpoort. Dit bureauonderzoek is de eerste stap in het archeologisch vooronderzoek met het oog op het bekomen van een bekrachtigde archeologienota in het kader van het Onroerendergoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerendergoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014.

Hierbij wordt een archeologische verwachting opgesteld voor het plangebied. Deze verwachting wordt tezamen met de geplande bodemingrepen bestudeert. Op basis hiervan wordt beoordeeld of eventuele archeologische waarden verstoord worden én dat er een potentiële kenniswinst te behalen is bij verdere onderzoeken binnen het plangebied. Het uiteindelijke doel is het formuleren van een advies hoe deze mogelijke archeologische waarden beschermt of onderzocht dienen te worden, of wordt het plangebied vrijgegeven. Dit advies is bindend van zodra de archeologienota is goedgekeurd door Onroerend Erfgoed.

Om een gedegen advies op te stellen dienen minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord te worden:

- Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens en welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het terrein?
- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
- Wat is de impact van de geplande werken?
- Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?
- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?
- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.1.3 Juridisch kader

In het kader van het Onroerendergoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerendergoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud in situ, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of ex situ, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om in situ behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek. Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch

potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

Deze archeologienota dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed en nadien bij de aanvraag gevoegd te worden. Van zodra de archeologienota bekrachtigd is, is deze bindend.

Binnen het plangebied wordt een verkaveling gerealiseerd. Hierbij bedraagt de totale oppervlakte van de percelen ca. 9500 m² en is bedraagt de bodemingreep 3800 m². Het plangebied is niet gelegen in een beschermde archeologische site of gebied waar geen archeologische waarden te verwachten zijn.³

De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt 3000 m² of meer. Hierdoor dient, volgens het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, een archeologienota te worden toegevoegd aan de verkavelingsaanvraag.

1.1.4 Randvoorwaarden

Doordat de terreinen momenteel grotendeels bebouwd zijn, kan verder vooronderzoek slechts uitgevoerd worden na de sloop van deze gebouwen. De sloop van de gebouwen is verbonden aan de omgevingsvergunning voor de verkaveling. Dit houdt in dat verder vooronderzoek, indien van toepassing, in uitgesteld traject dient te worden uitgevoerd.

1.2 Werkwijze en strategie

Hierbij wordt een archeologische verwachting opgesteld voor het plangebied. Deze verwachting wordt tezamen met de geplande bodemingrepen bestudeert. Op basis hiervan wordt beoordeeld of eventuele archeologische waarden verstoord worden én dat er een potentiële kenniswinst te behalen is bij verdere onderzoeken binnen het plangebied. Het uiteindelijke doel is het formuleren van een advies hoe deze mogelijke archeologische waarden beschermt of onderzocht dienen te worden, of wordt het plangebied vrijgegeven.

Informatie over de geplande werken werd aangeleverd door de initiatiefnemer om een zo duidelijk mogelijk zicht te krijgen van de geplande werken en hun impact.

Om een beeld te kunnen creëren van de bodemkundige situatie en ligging, is er beroep gedaan op volgende bronnen.

- GRB/kadasterkaart
- Topografische kaart
- Orthofoto

³ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017

- Bodemkaart

Vervolgens wordt een historische analyse van het plangebied uitgevoerd. Dit historische kaartmateriaal kan een beeld gegeven worden van de evolutie van het landgebruik in en in de omgeving van het plangebied. Naast de gangbare historische kaarten is ook Cartesius geraadpleegd.⁴

Volgend archeologisch en historisch kaartmateriaal werd geconsulteerd:

- Ferrariskaart
- Atlas der Buurtwegen
- Poppkaart
- Vandermaelenkaart
- Topografische kaarten

Het kaartmateriaal in deze archeologienota werd opgesteld met QGIS, dit is een vrij en open source geografisch informatiesysteem.

Er werden een externe specialisten betrokken bij dit onderzoek. Birger Stichelbaut werd gecontacteerd aangaande de eventuele aanwezigheid voor wereldoorlog 1 relicten.

1.3 Aanleiding

1.3.1 Huidige situatie en gekende verstoringen

Binnen het plangebied zijn verscheidene gebouwen en structuren aanwezig. Deze worden afgebroken om de nieuwe verkaveling te realiseren. De gebouwen maken onderdeel uit van een oude boerderij.

In totaal zijn er 7 bovengrondse gebouwen en structuren aanwezig. Deze zijn aangeduid in Figuur 3. Hieronder volgt een beschrijving van de gebouwen zoals zichtbaar tijdens het plaatsbezoek en overleg met de eigenaar.

Gebouw 1 betreft een hoeve gebouw dat tijdens het plaatsbezoek niet toegankelijk was. De staat van dit gebouw is dusdanig slecht, waardoor er geen veilige toegang kon verleend worden tot dit gebouw. De eigenaar kon meedelen dat er in het gebouw een kelder aanwezig is die ca. 1 m diep ingegraven is.

Gebouw 2 is een stal die tegen gebouw 1 aangebouwd is. Dit gebouw heeft dienst gedaan als stalling. Er zijn verscheidene kleine stalboxen aanwezig. Deze stalboxen hebben telkens een open vloer structuur. Dit wil zeggen dat er in de vloerplaat openingen aanwezig zijn, zodat eventuele mest in een ondergrondse opslag valt. Deze ondergrondse opslag heeft een diepte van 1 m en strekt zich uit over het volledige gebouw.

Gebouw 3 is tegen gebouw 2 aangebouwd. Deze gebouwen staan met elkaar in verbinding. Het derde gebouw betreft eveneens een stalling met kleine stalboxen met een open vloerstructuur met

⁴ CARTESIUS 2018

eronder een mestkuil. Deze mestkuil staat in verbinding met deze in gebouw 2 en is eveneens 1 m diep.

Gebouw 4 betreft eveneens een stalgebouw. De opbouw van dit stalgebouw is tweedelig en vermoedelijk in twee periodes opgericht. Het voorste gedeelte omvat een stalling met kleine stalboxen met eveneens een open vloerstructuur met eronder een mestkuil met een diepte van 1 m. Het tweede, zuidelijke gedeelte, bestaat uit telkens kleine stallingen met slechts enkele stalboxen. Deze hebben eveneens een open vloerstructuur met mestkuil. De mestkuil van gebouw 4 staat in verbinding met de mestkuil van gebouw 2.

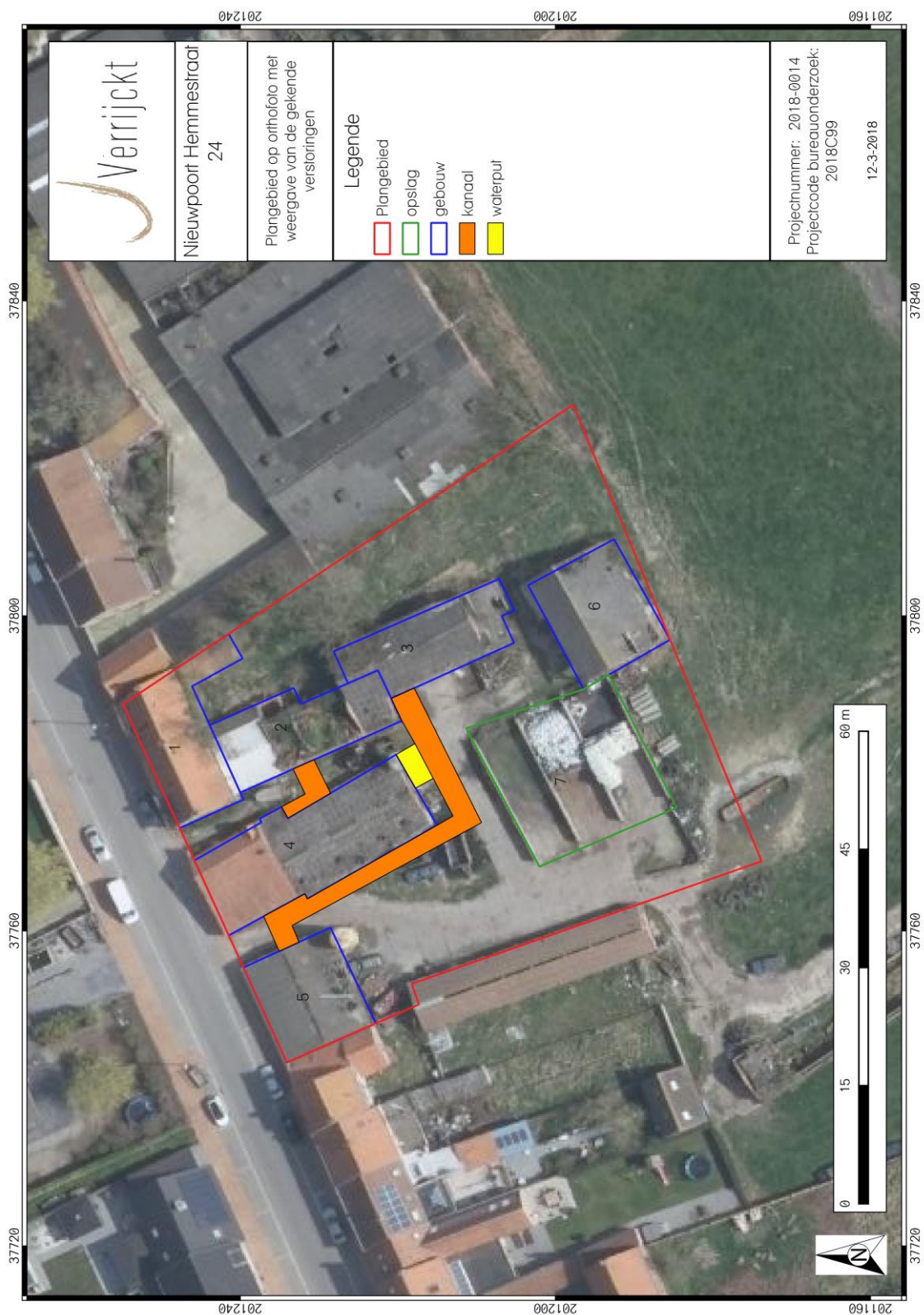
Gebouw 5 is een stal waarbij eveneens stalboxen aanwezig zijn. Hier is eveneens een openvloerstructuur aanwezig met eronder een mestkuil. Deze mestkuil heeft echter een diepte van 1,7 m. De mestkuilen van gebouwen 2, 3 en 4 staan allen in verbinding met gebouw 5. De mest uit deze gebouwen wordt verzameld onder gebouw 5. Deze verbinding wordt gecreëerd door een ondergronds kanaal. Dit kanaal is weergegeven op Figuur 3.

Het 6de gebouw betreft een open structuur. Hierbij is een metalendraagstructuur gecreëerd waarop een dak geplaatst is. De structuur wordt gebruikt om hooi en stro droog te houden. Het is onduidelijk of het oprichten van deze structuur een bodemverstoring te weeg heeft gebracht. Vermoedelijk zijn de palen vrij diep gefundeerd.

De 7de structuur is een opslagplaats voor diervoeder. Er zijn drie langwerpige bakken in beton aanwezig. Hierin wordt diervoeder geplaatst dat nadien afgedekt wordt met zeilen.

Ongeveer centraal in het gebouw is een waterput aanwezig. De exacte omvang en diepte van deze waterput is niet gekend.

Het gehele plangebied is verhard met beton, met uitzondering van de oostelijke randstrook. Hier is een zeer dichte, verwilderde begroeiing aanwezig. De opbouw van de betonverharding is niet gekend. Vermoedelijk kent deze een vrij dikke opbouw om het gewicht van tractoren en vrachtwagens te kunnen dragen.

Figuur 3: Plangebied met weergave van gekende verstoringen⁵ op orthofoto⁶

⁵ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

⁶ AGIV 2018e

Foto 1: Gebouw 1 gezien vanaf de Hemmestraat (© J. Verrijckt Bvba)

Foto 2: Links gebouw 4 en rechts gebouw (© J. Verrijckt Bvba)

Foto 3: Open vloerstructuur en mestkuil in gebouw 2 en 3 (© J. Verrijckt Bvba)

Foto 4: Links gebouw 4 en rechts gebouw 5 gezien vanaf de Hemmestraat (© J. Verrijckt Bvba)

Foto 5: Open vloerstructuur en mestkuil in gebouw 4 (© J. Verrijckt Bvba)

Foto 6: Links gebouw 5 en rechts gebouw 4 (© J. Verrijckt Bvba)

Foto 7: Open vloerstructuur en mestkuil in gebouw 5 (© J. Verrijckt Bvba)

Foto 8: Hooi/stro opslag en opslag voor diervoeder (© J. Verrijckt Bvba)

1.3.2 Geplande werken en bodemingrepen

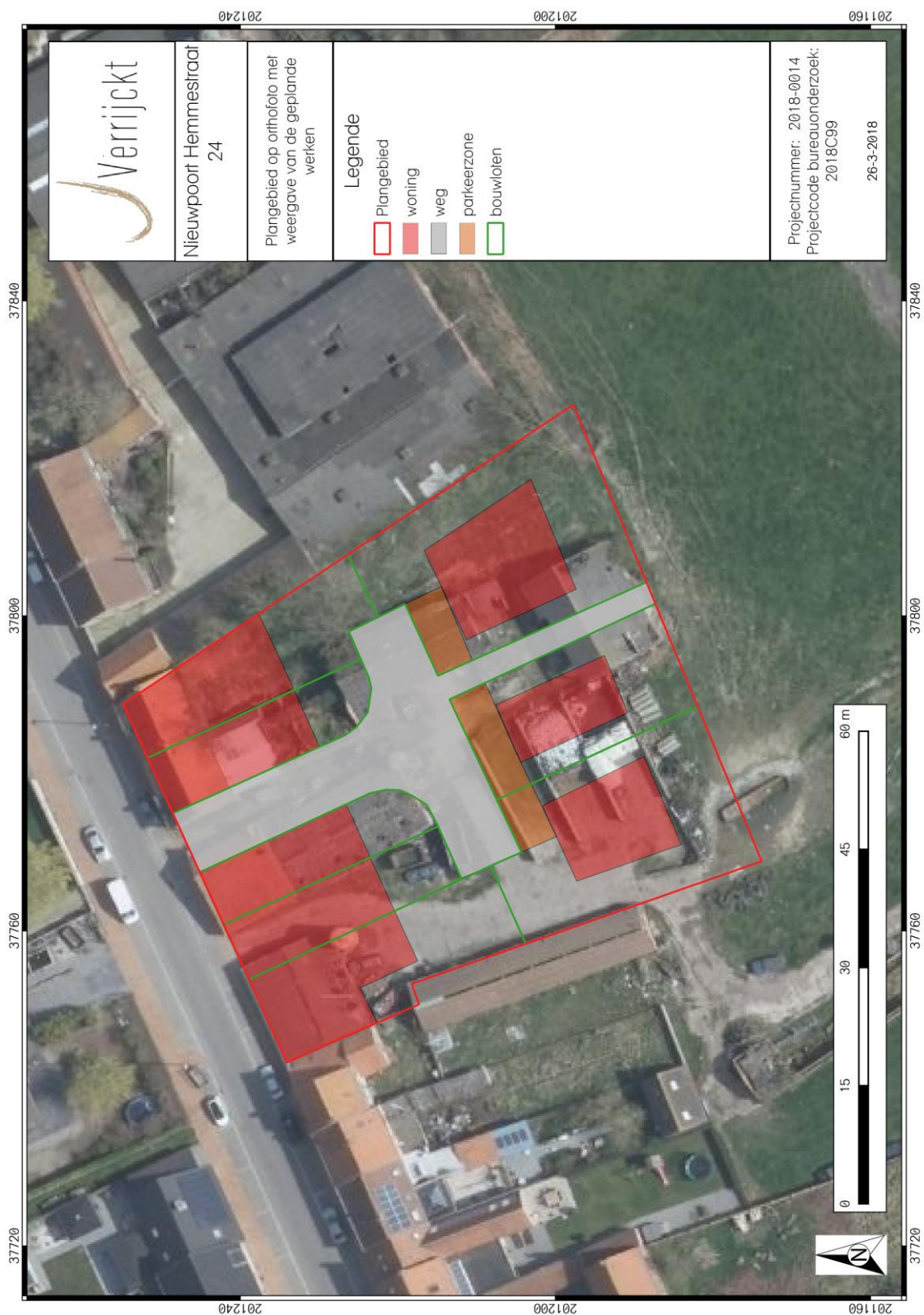
De opdrachtgever plant op het terrein een verkaveling. Bij deze verkaveling wordt een terrein van 3608 m² verkaveld en ingedeeld in een wegnis en 8 percelen voor woningbouw.

De 8 loten voor woningbouw hebben een gezamenlijke oppervlakte van 2989 m². Binnen de 8 loten die ingedeeld worden voor woningbouw, kan telkens één woning opgetrokken worden. De constructie van deze woningen maakt geen deel uit van de vergunningsaanvraag. Hierdoor zijn er geen gegevens gekend omtrent funderingstype, funderingsdiepte, randstructuren en locatie van nutsvoorzieningen. Algemeen kan aangenomen worden dat de woningen zelf op een diepte van minstens 80 cm (vorstvrije zone) gefundeerd worden. Rondom deze woningen zullen de benodigde nutsvoorzieningen geplaatst worden. De tuinzone kan ingericht worden met structuren zoals garages, tuinhuisen, zwembad, waardoor men niet kan garanderen dat deze gevrijwaard blijven van toekomstige bodemingrepen.

De wegnis wordt centraal doorheen het plangebied aangelegd en is T-vormige. Vanuit de T-vorm loopt een klein paadje naar de achterliggende percelen waar in de toekomst nieuwe verkavelingen kunnen komen. Deze weg heeft een oppervlakte van 619m² met breedte van 6 m voor de weg en een breedte van 3 m voor het paadje. Onder de weg wordt riolering geplaatst. Voor de aanleg van de riolering en weg wordt ca. 2 m diep gegraven. De exacte inplanting van de riolering en opbouw van de weg is momenteel nog niet gekend.

Tussen de wegnis en loten 6, 7 en 8 wordt een zone voorzien die eventueel als parking ingericht kan worden.

De verkaveling omvat slechts een gedeelte van kadastrale percelen 83E en 83G (Nieuwpoort 4de afdeling Sectie C). De overige delen van deze percelen blijven momenteel in gebruik als landbouwgebied. In de toekomst bestaat er de mogelijkheid dat deze percelen eveneens verkaveld worden. Deze verkaveling maakt echter geen deel uit van de huidige vergunningsaanvraag. Bij de vergunningsaanvraag van de nieuwe verkaveling dient eveneens een archeologienota gevoegd te worden indien de verkaveling voldoet aan de oppervlaktecriteria.

Figuur 4: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting⁷ op orthofoto⁸

⁷ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

⁸ AGIV 2018e

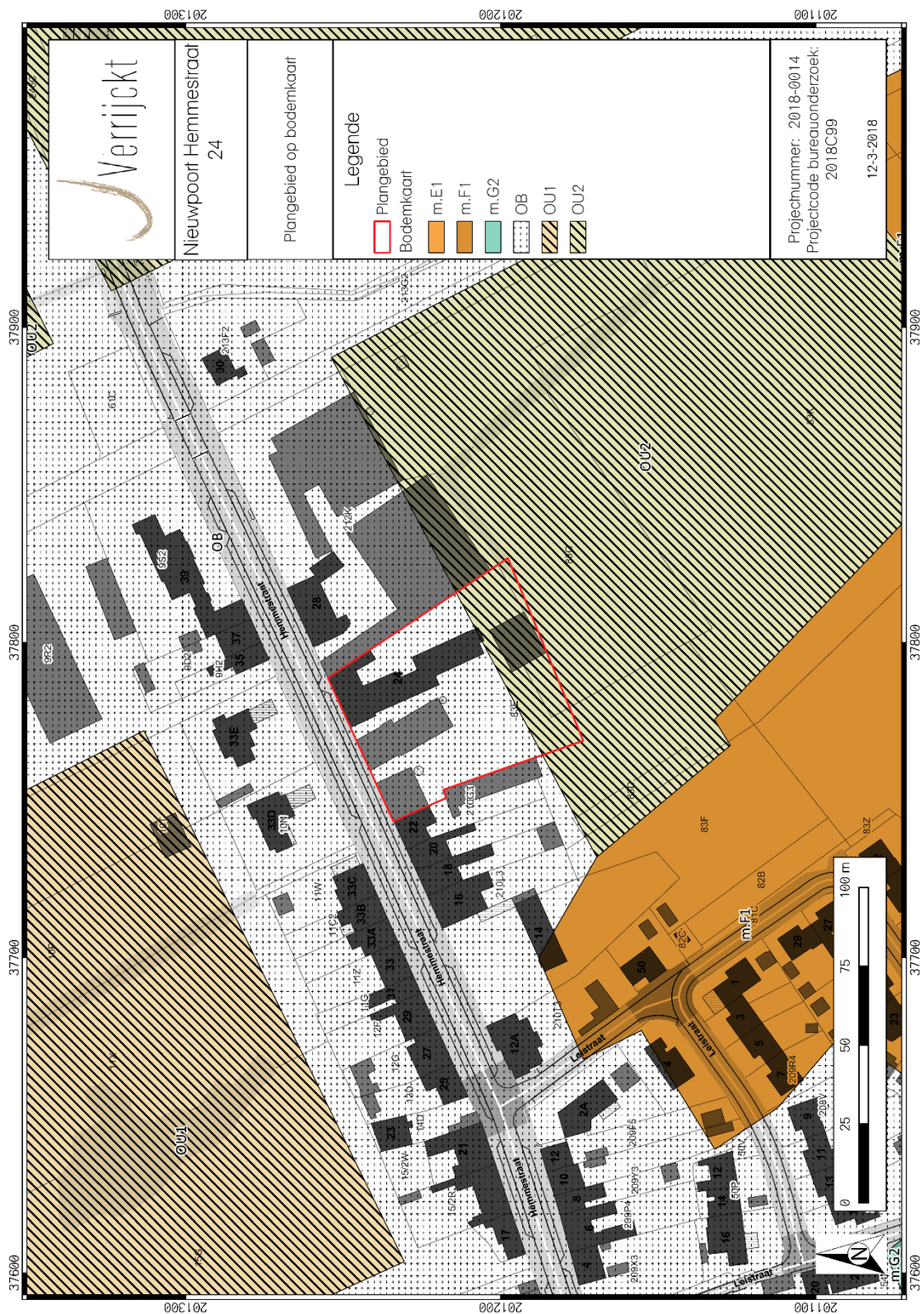
1.4 Assessmentrapport

1.4.1 Bodemkundige situering

Op de bodemkaart van Vlaanderen is de bodem in het plangebied grotendeels gekarteerd als OB, bebouwde zone. De meest zuid en zuid-oostelijke zone staat gekarteerd als uitgeveende gronden met een zwaar profiel (bodemserie OU2). Ten oosten en noordoosten van het plangebied staat eveneens bodemserie OU2 gekarteerd. Ten noordwesten van het plangebied staat bodemserie OU1 gekarteerd, uitgeveende gronden met een licht profiel. Ten westen van het plangebied staat bodemserie m.F1 gekarteerd, overdekte poelgronden en overdekte oude kleiplaatgronden (Middellandpolders).

Bodemserie OU2 en OU1 zijn gronden waarvan de veenlaag geheel of gedeeltelijk werd uitgegraven en waarvan het oppervlak aldus verlaagd werd. De OU1 gronden (Uitgeveende gronden met licht profiel) zijn ontstaan door het uitvenen van overdekte kreekruiggronden, de OU2 gronden (Uitgeveende gronden met zwaar profiel) zijn ontstaan door het uitvenen van overdekte poelgronden.

Bodemserie m.F1 gronden kenmerken zich door een bodemprofiel dat roestig is gevlekt vanaf 20 tot 30 cm diepte; in weiland is ook de bovengrond roestig (zoderoest). Meestal zijn deze bodems kalkhoudend; de bovengrond echter is sterk of volledig ontkalkt (vooral in oud weiland). De waterhuishouding is ongunstig. Ten gevolge van de nogal lage ligging en van het voorkomen van een min of meer ondoorlatende laag (poelgrondklei) in het profiel

Figuur 5: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen⁹

⁹ DOV VLAANDEREN 2018a

1.4.2 Cartografische bronnen

Ferraris (1771-1778)

Op de Ferrariskaart (Figuur 6) is te zien dat het plangebied buiten het centrum van Ramskapelle gelegen is. Het centrum, met redelijk dense bebouwing is voornamelijk rond de kerk gefocust. Verspreid komen verscheidene losstaande boerderijen voor.

De noordelijke grens van het plangebied wordt reeds gevormd door de Hemmestraat. Binnen de contouren van het plangebied zijn graslanden en akkers aanwezig.

Vandermaelen (1846-1854)

De Vandermaelenkaart (Figuur 7) toont een gelijkaardig beeld als de Ferrariskaart. De bewoning is nog steeds geclusterd rond de kerk of bestaat uit verspreide boerderijen. Binnen het plangebied staat op dit moment een moerassige zone ingetekend. Mogelijk is er op dit moment reeds sprake van ontvening waardoor lager gelegen, moerassige zones ontstaan.

Atlas der Buurtwegen (1843-1845)

De Atlas der buurtwegen (Figuur 8) toont een gelijkaardig beeld als de hierboven besproken kaarten.

Popp (1842-1879)

Op de Popp-kaart (Figuur 9) zien we een enorme herverdeling van de aanwezige percelen die gepaard gaat met de constructie van verscheidene gebouwen. Binnen het plangebied is eveneens een herverdeling van de percelen zichtbaar. De boerderij die er tijdens het archeologisch bureauonderzoek staat, is op dit moment reeds zichtbaar op het kaartmateriaal. De verschillende randstructuren zijn nog niet aanwezig.

Ten oosten van het plangebied is de spoorweg Nieuwpoort-Diksmuide, met het station van Ramskapelle aanwezig. De spoorweg werd in gebruik genomen in 1868.

Topografische kaart (1911)

De topografische kaart, opgemaakt in 1911 (Figuur 10), toont een gelijkaardig beeld als de hierboven beschreven kaarten. Binnen het plangebied is een gebouw aanwezig. Het is echter niet duidelijk wat de omvang of samenstelling van dit gebouw is.

Wereldoorlog 1 (1914-1918)

De spoorweg Diksmuide - Nieuwpoort, die ten oosten van het plangebied loopt, staat gekend als de frontzone in wereldoorlog 1. Deze spoorwegberm vormde de grens tussen de gronden die in geallieerde handen waren (ten westen van deze berm) en het gebied dat onder water werd gezet ten oosten van de berm. Enkele hoger gelegen, droge eilandjes, werden in gebruik genomen als geallieerde of Duitse voorposten. De geallieerde linies, in het geval van Ramskapelle zijn dit Belgische linies, bevonden zich op of direct naast de spoorwegberm.

Ondanks dat deze gevechtlinie vlakbij het plangebied aanwezig is, staat het plangebied niet gekarteerd als wereldoorlog 1 gevoelig gebied. Om hierover uitsluitel te hebben werd beroep gedaan op Birger Stichelbaut. Volgens Birger Stichelbaut bevat het plangebied inderdaad geen relictten die te linken zijn aan wereldoorlog 1. Een diepgaand bureauonderzoek is hierdoor niet nodig.

Topografische kaart (1952)

De topografische kaart uit 1952 (Figuur 11) is de eerst beschikbare kaart na wereldoorlog 1 en wereldoorlog 2. Op deze kaart zijn verscheidene gebouwen aanwezig. Het lijkt erop dat de gebouwen op dezelfde plaats staan zoals de gebouwen die aanwezig zijn tijdens het bureauonderzoek.

Vermoedelijk zijn deze gebouwen na wereldoorlog 1 opgetrokken. Er is namelijk sprake van een totale verwoesting van Ramskapelle tijdens wereldoorlog 1.

Orthofoto (1971)

De orthofoto uit 1971 (Figuur 12) toont binnen de grenzen van het plangebied de huidige boerderij met enkele randstructuren. Doordat de luchtfoto redelijk onscherp is, is het onduidelijk of deze structuren dezelfde zijn als deze die aanwezig zijn tijdens het bureauonderzoek.

Orthofoto (1979-1990)

De orthofoto uit 1979-1990 (Figuur 13) toont een gelijkaardig beeld als de orthofoto uit 1971. De woningen en bijgebouwen aan de oostelijke zijde van het plangebied zijn vermoedelijk de gebouwen die aanwezig zijn tijdens het bureauonderzoek.

Orthofoto (2000-2003)

De gebouwen die aanwezig zijn op bovenstaande orthofoto's zijn ook op deze orthofoto nog steeds aanwezig (Figuur 14). In de noordwestelijke hoek van het gebouw is er een extra stalling bijgekomen. Het binnenplein vertoont verscheidene kleine structuren. Vermoedelijk zijn dit structuren van tijdelijke aard (opslag in openlucht).

Orthofoto (2016)

Op de orthofoto van 2016 (Figuur 15) zijn alle gebouwen en structuren zichtbaar die nog aanwezig zijn tijdens het bureauonderzoek. De situatie lijkt onveranderd sinds de luchtfoto van 2000-2003. Het is echter mogelijk dat er binnen in de gebouwen veranderingen zijn uitgevoerd, of dat er tijdelijke (ingegraven) structuren zijn aangebracht die niet op een orthofoto zijn vastgelegd.

De gebouwen en structuren die aanwezig zijn tijdens het bureauonderzoek worden besproken in hoofdstuk 1.3.1 Huidige situatie en gekende verstoringen.

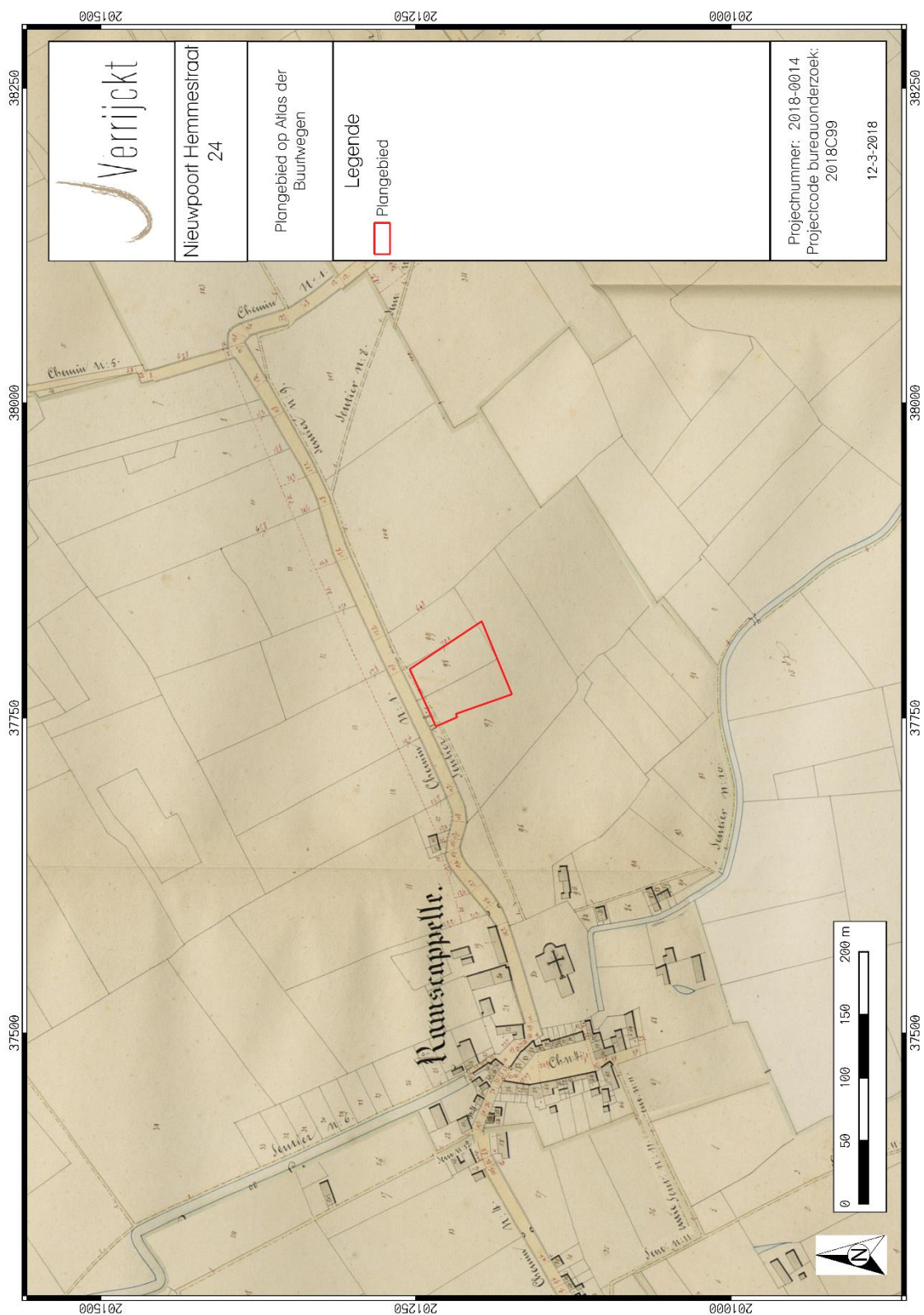
Figuur 6: Plangebied op de Ferrariskaart¹⁰

¹⁰ GEOPUNT 2018c

Figuur 7: Plangebied op de Vandermaelenkaart¹¹

¹¹ GEOPUNT 2018d

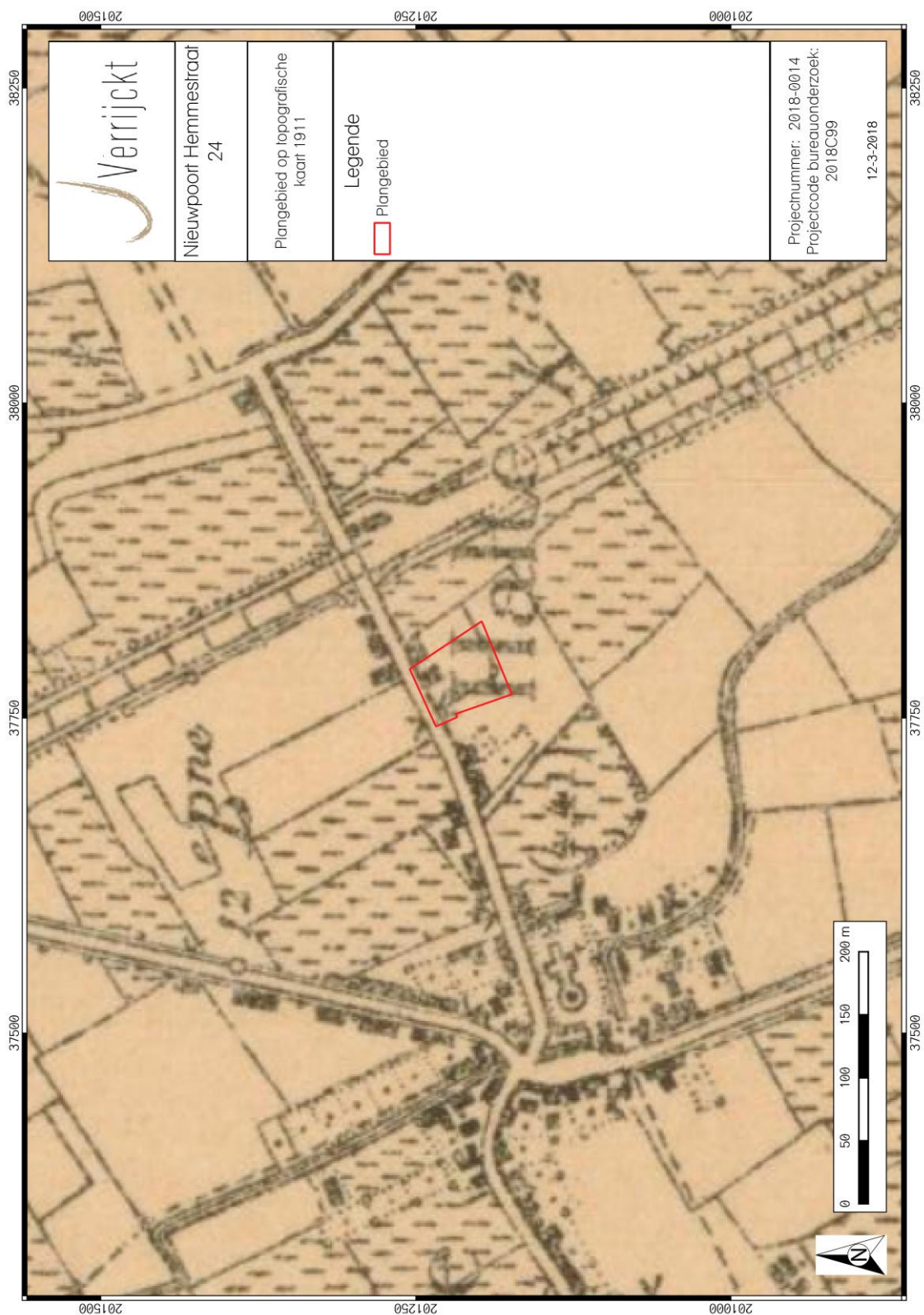
Figuur 8: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen¹²

¹² GEOPUNT 2018b

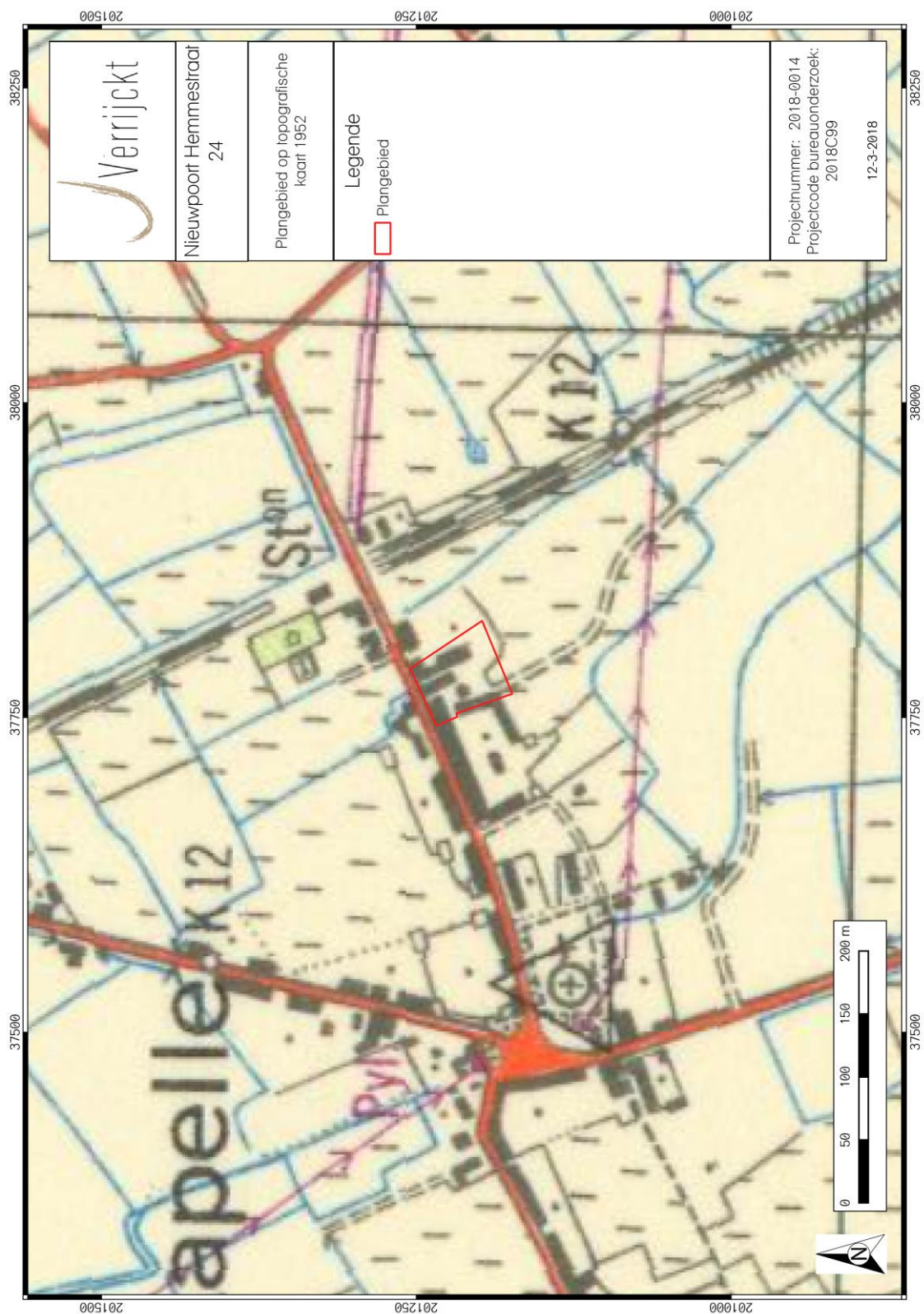
Figuur 9: Plangebied op de Poppkaart¹³

¹³ GEOPUNT 2018e

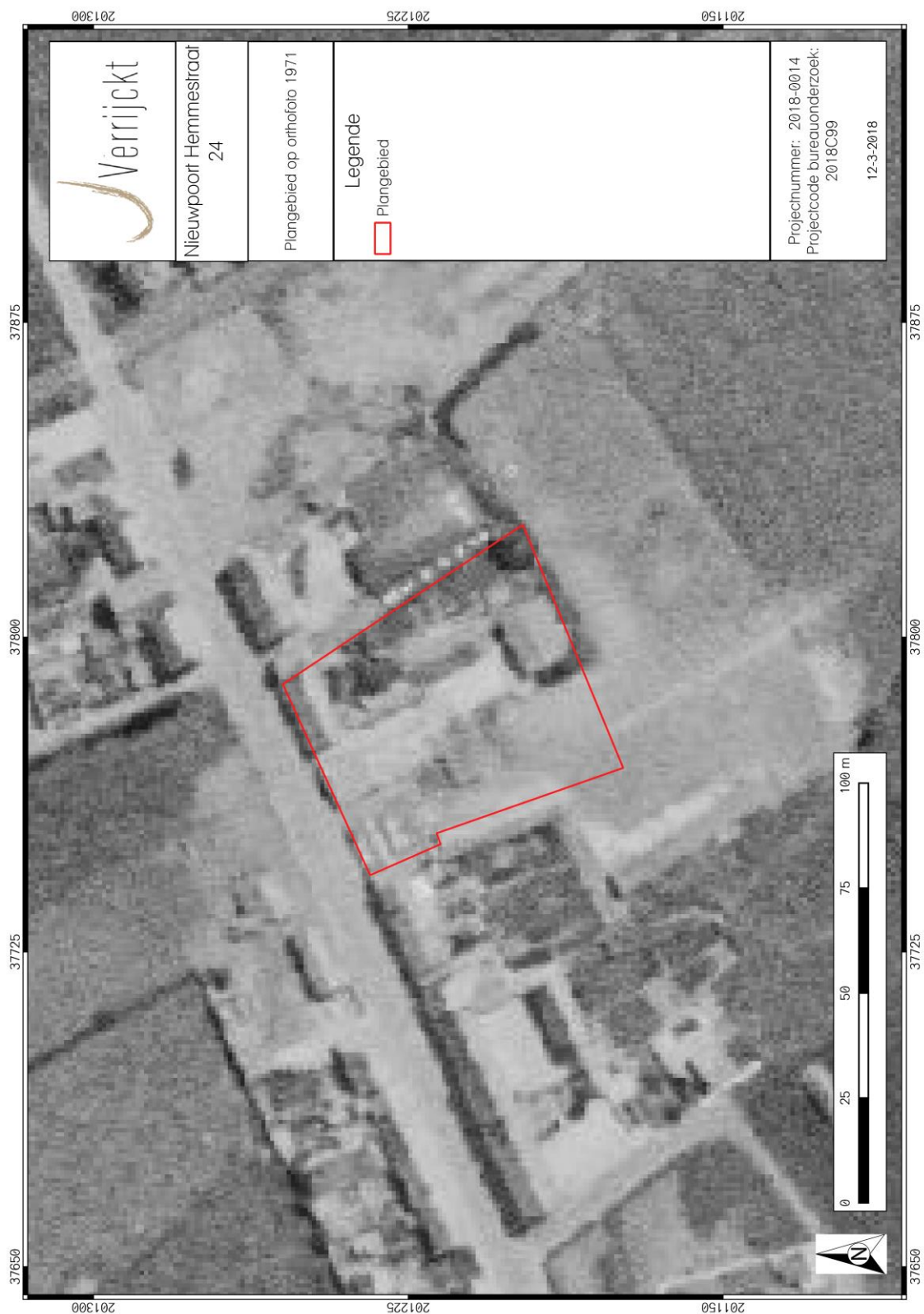
Figuur 10: Plangebied op de topografische kaart 1911¹⁴

¹⁴ CARTESIUS 2018.

Figuur 11: Plangebied op de topografische kaart 1952¹⁵

¹⁵ CARTESIUS 2018.

Figuur 12: Plangebied op orthofoto 1971¹⁶

¹⁶ AGIV 2018e

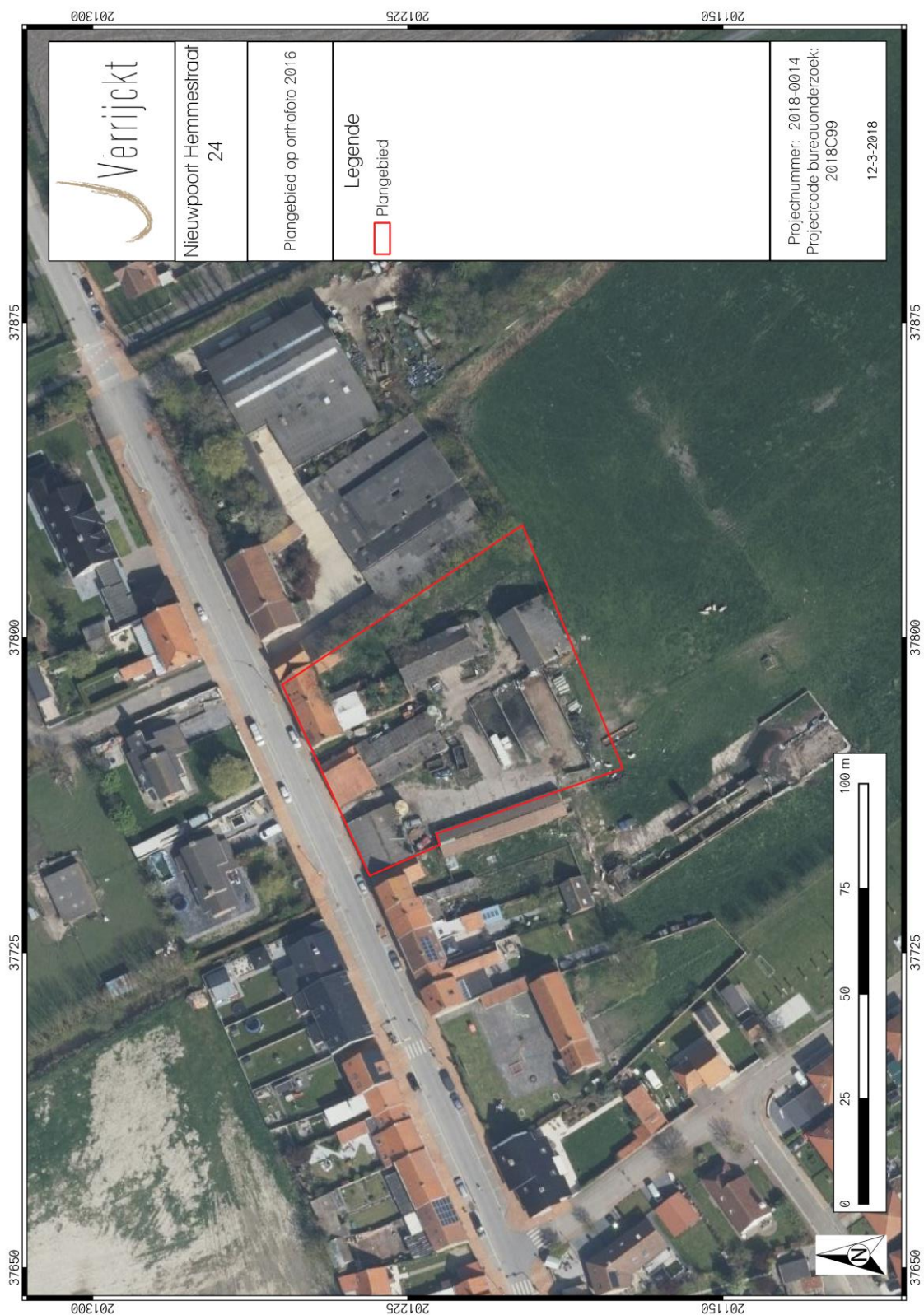
Figuur 13: Plangebied op orthofoto 1979-1990¹⁷

¹⁷ AGIV 2018e

Figuur 14: Plangebied op orthofoto 2000-2003¹⁸

¹⁸ AGIV 2018e

Figuur 15: Plangebied op orthofoto 2016¹⁹

¹⁹ AGIV 2018e

1.5 Besluit

1.5.1 Beantwoording onderzoeksvragen

- *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens en welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het terrein?*

Er zijn geen archeologische gegevens bekend over het plangebied of de directe omgeving hiervan. Historisch gezien ligt het plangebied buiten de oude kern van Ramskapelle. Sinds einde 19de eeuw is er bewoning aanwezig binnen dit plangebied. Vermoedelijk is deze bewoning vernield tijdens de gevechten gedurende wereldoorlog 1 en hierna herbouwd. Doorheen de recente geschiedenis zijn verschillende stallen bijgebouwd. Hierdoor wordt aangenomen dat het gehele plangebied verstoord is. Er is geen archeologisch potentieel.

- *Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?*

De bodemkaart toont aan dat binnen het plangebied bebouwing aanwezig is en onteende gronden. Deze bebouwing heeft een totale verstoring van de bodem tot een minimale diepte van 1 m teweeg gebracht. De ontveningen die vermoedelijk vanaf de late middeleeuwen hebben plaatsgevonden, hebben eveneens het bodemarchief verstoord.

- *Wat is de impact van de geplande werken?*

Voor de geplande werken wordt een nieuwe weg aangelegd waarlangs loten voor woningbouw worden aangelegd. Doordat er een verkaveling komt, is er sprake van een totale vernietiging van een eventueel archeologisch archief.

- *Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?*

Er zijn geen archeologische gegevens bekend over het plangebied of de directe omgeving hiervan.

- *Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?*

Binnen het plangebied zal geen archeologische site bewaard zijn. De historische ontvening en de gebouwen, met name de stallen met mestkuilen, zullen een totale verstoring van eventuele archeologische sites teweeg hebben gebracht.

- *Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?*

Er dient geen verder onderzoek uitgevoerd te worden.

1.5.2 Archeologische verwachting

De archeologische verwachting voor het plangebied is laag. Hiervoor zijn volgende argumenten uit het (verkorte) bureauonderzoek gebleken:

- De bestaande bebouwing heeft nagenoeg het gehele plangebied verstoord tot een diepte van minstens 1 m en maximaal 1,7 m. Deze verstoring is het gevolg van het ingraven van een kelder en talrijke mestkuilen, alsook de aanleg van verhardingen en de bouw van een woning en stallen. Deze bebouwing is tenminste aanwezig vanaf het einde van de 19de eeuw. Het is echter onduidelijk wat de aard en omvang van deze gebouwen op dat moment was. Tevens is het onduidelijk, doch aannemelijk, dat de gebouwen tijdens wereldoorlog 1 vernield zijn en nadien terug opgebouwd zijn.
- De bodemkaart toont aan dat een gedeelte van het plangebied wordt ingenomen door uitgeveende gronden. Rondom het plangebied zijn eveneens, voornamelijk uitgeveende grond aanwezig. Hierdoor is het aannemelijk dat de er veenontginning heeft plaatsgevonden.

Zowel de bodemkaart als de huidige bebouwing toont aan dat het plangebied in het verleden reeds-volledig verstoord werd. Hierdoor kan geconcludeerd worden dat de geplande werken enkel plaatsvinden in reeds verstoorde grond.

1.5.3 Gemotiveerd advies

J. Verrijckt bvba adviseert binnen de aanvraag van de voorliggende omgevingsvergunning geen verder archeologisch onderzoek op het terrein aan de Hemmestraat 24 te Nieuwpoort. Wanneer de geplande ingrepen geëxtrapoleerd worden op de reeds gekende (historische) verstoring, kan geconcludeerd worden dat het potentieel op kennisvermeerdering in het plangebied zo goed als nihil is.

Het plangebied is reeds aanzienlijk verstoord door veenontginningen en ingrepen die vanaf het einde van de 19de eeuw gebeurden. Voornamelijk de bouw van stallen met bijbehorende, diep ingegraven mestkuilen, hebben een grote versturende impact gehad.

De resultaten van dit bureauonderzoek wijzen aan dat hier geen of slechts heel erg beperkt onverstoord bodem geroerd zal worden tijdens de geplande ingrepen.

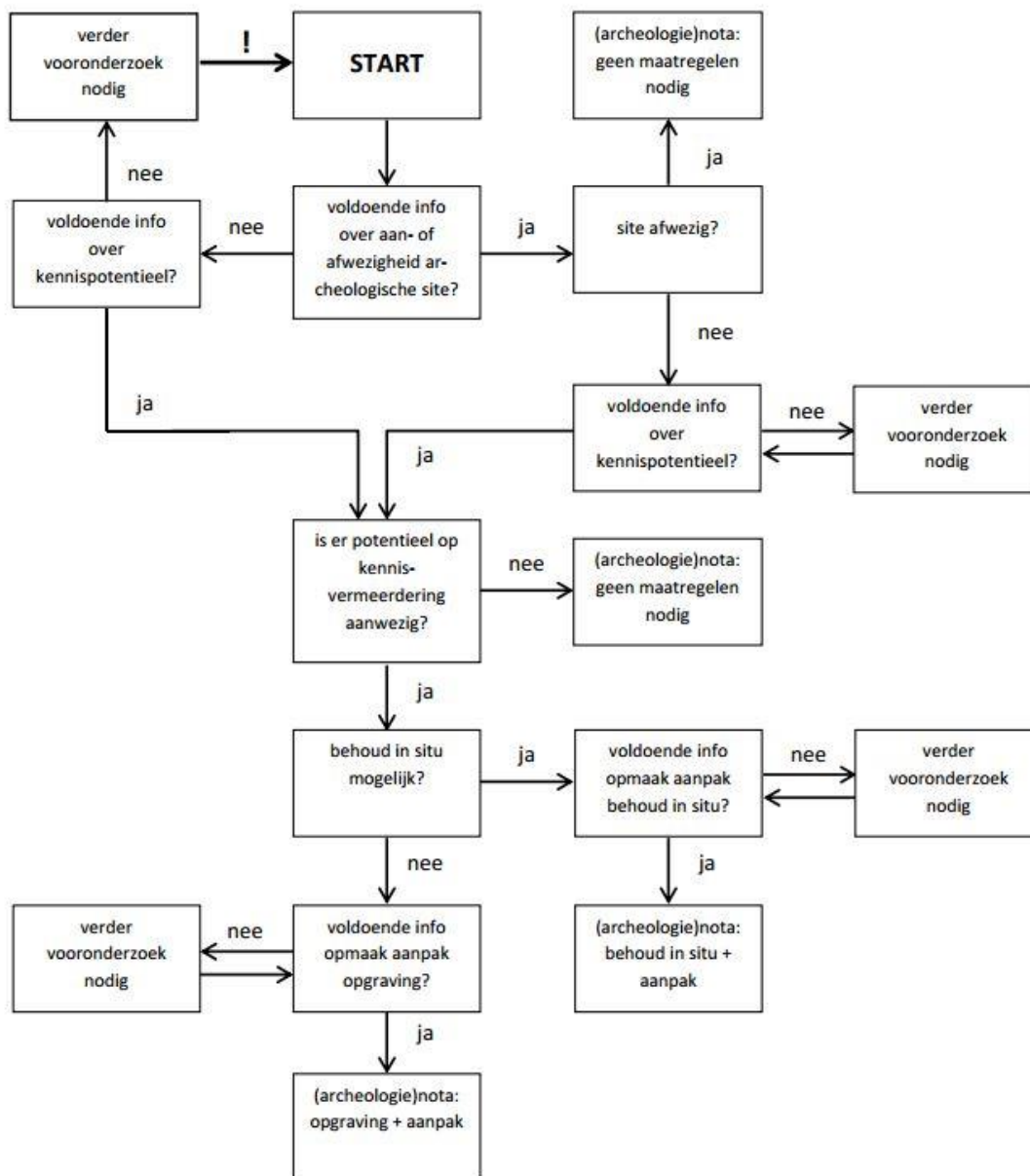
1.5.4 Samenvatting

Naar aanleiding van de aanvraag voor een omgevingsvergunning in het kader van de realisatie van een verkaveling, gelegen aan de Hemmestraat 24 te Nieuwpoort, werd een archeologienota met beperkte samenstelling opgesteld.

De toekomstige ingrepen behelzen de aanleg van een nieuw wegtracé met de nodige nutsvoorzieningen en het aanleggen van kavels die geschikt zijn voor woningbouw.

De archeologienota bestaat uit een bureaustudie met beperkte samenstelling. Voor deze studie werden de door de opdrachtgever aangeleverde bouwplannen grondig bestudeerd. Hieruit blijkt dat de bodem in het plangebied reeds aanzienlijk verstoord werd door veenontginningen en door de bouw en uitbreiding van de boerderij en benodigde stallen. Voornamelijk kelders en mestkuilen hebben een diepgaande verstoring veroorzaakt.

De resultaten van dit bureauonderzoek geven aan dat hier geen of slechts heel erg beperkt onverstoord bodem geroerd zal worden met de geplande ingrepen. J. Verrijckt bvba acht verder archeologisch vooronderzoek of enige vorm van archeologische opgraving niet nodig.

Figuur 16: beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek.²⁰

²⁰ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016, fig.3.

2 Lijst met figuren

Figuur 1: Plangebied op topografische kaart	2
Figuur 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB)	3
Figuur 3: Plangebied met weergave van gekende verstoringen op orthofoto	8
Figuur 4: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting op orthofoto	14
Figuur 5: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen	16
Figuur 6: Plangebied op de Ferrariskaart	20
Figuur 7: Plangebied op de Vandermaelenkaart	21
Figuur 8: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen	22
Figuur 9: Plangebied op de Poppkaart	23
Figuur 10: Plangebied op de topografische kaart 1911	24
Figuur 11: Plangebied op de topografische kaart 1952	25
Figuur 12: Plangebied op orthofoto 1971	26
Figuur 13: Plangebied op orthofoto 1979-1990	27
Figuur 14: Plangebied op orthofoto 2000-2003	28
Figuur 15: Plangebied op orthofoto 2016	29
Figuur 16: beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek	32

3 Plannenlijst

Plannenlijst Nieuwpoort, Hemmestraat 24		Projectcode bureauonderzoek 2018C99	
Plannummer		Figuur 1	
Type plan		Topografische kaart	
Onderwerp plan		Plangebied op topografische kaart.	
Aanmaakschaal		1:10.000	
Aanmaakwijze		Digitaal	
Datum		12/03/2018 (raadpleging)	
Plannummer		Figuur 2	
Type plan		Kadasterkaart	
Onderwerp plan		Plangebied op het GRB (kadasterkaart)	
Aanmaakschaal		1:400	
Aanmaakwijze		Digitaal	
Datum		12/03/2018 (raadpleging)	
Plannummer		Figuur 3	
Type plan		Orthofoto	
Onderwerp plan		Plangebied en gekende verstoringen op orthofoto	
Aanmaakschaal		1:400	
Aanmaakwijze		Digitaal	
Datum		12/03/2018 (raadpleging)	
Plannummer		Figuur 4	
Type plan		Orthofoto	
Onderwerp plan		Plangebied en toekomstige inplanting op orthofoto	
Aanmaakschaal		1:400	
Aanmaakwijze		Digitaal	
Datum		26/03/2018 (raadpleging)	

Plannummer	Figuur 5
Type plan	Geologische kaart
Onderwerp plan	Plangebied op bodemkaart
Aanmaakschaal	1:20.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	12/03/2018 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 6
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Topografische kaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgeteld door Joseph de Ferraris
Aanmaakschaal	1:11.520
Aanmaakwijze	Analoog
Aanmaakdatum	1771-1778
Datum	12/03/2018 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 7
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Topografische kaart, opgesteld door Philippe Vandermaelen
Aanmaakschaal	1:20.000
Aanmaakwijze	Analoog
Aanmaakdatum	1846-1854
Datum	12/03/2018 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 8
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Atlas der Buurtwegen
Aanmaakschaal	1:20.000
Aanmaakwijze	Analoog
Aanmaakdatum	1843-1845
Datum	12/03/2018 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 9
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Plangebied op Poppkaart
Aanmaakschaal	1:2.500
Aanmaakwijze	Analoog
Aanmaakdatum	1842-1879
Datum	12/03/2018 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 10
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Plangebied op topografische kaart 1911
Aanmaakschaal	1:2.500
Aanmaakwijze	Analoog
Aanmaakdatum	1911
Datum	12/03/2018 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 11
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Plangebied op topografische kaart 1952
Aanmaakschaal	1:2.500
Aanmaakwijze	Analoog

Aanmaakdatum	1952
Datum	12/03/2018 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 12
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Plangebied op orthofoto 1971
Aanmaakschaal	1:2.500
Aanmaakwijze	Analoog
Aanmaakdatum	1971
Datum	12/03/2018 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 13
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Plangebied op orthofoto 1979-1990
Aanmaakschaal	1:2.500
Aanmaakwijze	Analoog
Aanmaakdatum	1979-1990
Datum	12/03/2018 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 14
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Plangebied op orthofoto 2000-2003
Aanmaakschaal	1:2.500
Aanmaakwijze	Analoog
Aanmaakdatum	2000-2003
Datum	12/03/2018 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 15
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Plangebied op orthofoto 2016
Aanmaakschaal	1:2.500
Aanmaakwijze	Analoog
Aanmaakdatum	2016
Datum	12/03/2018 (raadpleging)

4 Bibliografie

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2016. *Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 2.0)*, Brussel.

AGIV, 2018a. AGENTSCHAP GEOGRAFIE INFORMATIE VLAANDEREN: Topografische Kaart NGI 1:10000 raster, klassieke reeks. Available at: <http://www.geopunt.be>.

AGIV, 2018b. AGENTSCHAP GEOGRAFIE INFORMATIE VLAANDEREN: Digitaal Hoogte Model.

AGIV, 2018d. AGENTSCHAP GEOGRAFISCHE INFORMATIE VLAANDEREN: Grootchalig Referentiebestand (GRB).

AGIV, 2018e. AGENTSCHAP GEOGRAFISCHE INFORMATIE VLAANDEREN: Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen. Available at: <http://www.geopunt.be>.

CARTESIUS, 2018. Cartesius. Available at: www.cartesius.be.

DOV VLAANDEREN, 2018a. Databank Ondergrond Vlaanderen, Bodemkaart. Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.

GEOPUNT, 2018a. GEOPUNT VLAANDEREN.

GEOPUNT, 2018b. GEOPUNT VLAANDEREN: Atlas der Buurtwegen Vlaanderen (ca1840). Available at: <http://www.geopunt.be>.

GEOPUNT, 2018c. GEOPUNT VLAANDEREN: Ferrariskaart (1777). Available at: <http://www.geopunt.be>.

GEOPUNT, 2018d. GEOPUNT VLAANDEREN: Kaart Vandermaelen (1846-1854). Available at: <http://www.geopunt.be> [Accessed August 2, 2016].

GEOPUNT, 2018e. GEOPUNT VLAANDEREN: Popp-kaart Vlaanderen (1842-1879). Available at: <http://www.geopunt.be>.

GEOPUNT, 2018f. Toelichting: Atlas Der Buurtwegen (1843-1845). Available at: <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

GEOPUNT, 2018g. Toelichting: Vandermaelen (1846-1854). Available at: <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/93795cd6-66d3-4310-83b2-5443adfee403>.

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK VAN BELGIË, 2016. Toelichting: Ferraris (kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden). Available at: http://belgica.kbr.be/nl/coll/cp/cpFerraris_nl.html.

5 Bijlagen

Fotolijst

Verkavelingsplan